

مقطع تحصیلی: کارشناسی ■ رشته معماری ترم دوم سال تحصیلی: ۱۳۹۸-۱۳۹۹	
نام درس: هنرهای سنتی ایران نام و نام خانوادگی مدرس: مهرا ن رضایی	
آدرس email مدرس mehranrezaei056@gmail.com تلفن همراه مدرس: ۰۹۱۲۵۶۱۶۲۴۴	
جزوه درس هنرهای سنتی ایران	مربوط به هفته : جلسه دهم ■
text: دارد ■ ندارد □	voice: دارد □ ندارد ■
power point: دارد □ ندارد ■	
پیکر تراشی و زمان پیدایش آن	
کار دستپیکر تراشی هنری است که بر روی چوب خلق می شود	
هنرمند پیکر تراش طرح هایی زیبا از پیکر انسان را با استفاده از چوب ایجاد می کند. بد نیست بدانید این هنر از زمان های دور در بین ایرانیان رواج داشته است.	
در زمان پادشاهان قدیم برای تقدیر و تشکر از پادشاهان مجسمه هایی برای آنها برده می شد که طرح اصلی آنها، با قالب به دست می آمد و دورن قالب را با گل پر کرده و مجسمه مورد نظر را درست می کردند	
بعدها که بشر پیشرفت کردن مجسمه های برنزی به وجود آمد و بعد ها هنرمندان به طبیعت روی آورده، و با هنر دست بر روی چوب پیکره هایی ایجاد می کردند.	
پیکر تراشی	
پیدایش و آغاز هنر پیکر تراشی که رشته یی از آموزش هنری است دنباله ی صنعت و هنر کوزه گری و سفال سازی ، می باشد که آریاهای ایرانی از زمان بسیار دور با آن آشنایی داشته اند.	
کوزه گران این دوره در فن قالب ریزی نیز مهارت داشته اند و شکل ابتدایی مجسمه ها را با گل به وسیله قالب ریزی تهیه می کرده اند.	

هنر پیکر تراشی

در آغاز برای تقدیم هدایا و نذر به پیشگاه رب النوع به خاطر امید و حمایت از اغنام و احشام انواع مجسمه های , جانوران را به وسیله ی قالب ریزی می ساخته اند.

اینگونه مجسمه ها و پیکرهای ابتدایی گلین مربوط به طبقات اولیه سیالک از نظر هنری و تناسب اجزا بسیار ,جالب است و تخصص و مهارت سازندگان آنها را در این رشته از هنرها می رساند.

در طبقات بعدی سیالک، علاوه بر مجسمه های سفالین ، مجسمه های برنزی نیز دیده می شود و در مقایسه با مجسمه های پیشین روشن می سازد که در چند هزار سال قبل، کسانی که این مجسمه ها را می ساخته اند، از دانش های نسبتا غنی مربوط به هنر مجسمه سازی برخوردار بوده اند.

باید این مجسمه ها را محصول کار افرادی دانست که در فن و هنر پیکر تراشی استادی و مهارت قابل توجهی ,داشته و تحت نظر مربیان و استادانی ماهر و دانش آموخته ، آموزش دیده اند.

اورارتوهای آریایی نیز مانند اسلاف خود در زمینه های هنری از جمله حجاری و پیکر تراشی پیشرفتهای شایانی ,داشته اند.

ساخت مجسمه یا ایده از طبیعت در میان اشیا به دست آمده در ناحیه حسنلو مجسمه هایی پیدا شده و می رساند که هنرمندان آن دوره ، سعی کرده اند که شکل مجسمه ها را با طبیعت اشیا وفق دهند و جنبه ی تخیلی آنها بسیار کم باشد.

ساخت مجسمه با هنر پیکرتراشی از جمله آثار هنری این ناحیه مجسمه هایی از مفرغ است که به صورت شیر و حیوانات دیگر ساخته شده است. در زمان هخامنشیان به نسبت سایر پیشرفتها و ترقیات، هنر مجسمه سازی و پیکرتراشی نیز بهتر و مترقی تر گشته و آنچه به عنوان تزیینات قصرهای پاسارگاد و تخت جمشید و شوش و نقش رستم و صخره های بیستون ، به دست آمده ، از نظر هنری و موزون بودن اجزا و سبک ، همگام با پیشرفت صنعت و هنر معماری بوده و استادی هنرمندان ، این عصر را آشکار میسازد.

هنر ساسانی به عقیده ی بسیاری از دانشمندان، آخرین جلوه گاه هنر مشرق زمین بوده و قدمت این هنر را به چهارهزار سال می‌رسانند. هنر مجسمه سازی و سنگ تراشی در این دوره با هنر و صنعت معماری ، که پیشرفت زیاد کرده بودارتباط کامل داشته است.

مجسمه ی شاپور اول، در مدخل غار شاپور در نزدیکی کازرون و همچنین مجسمه ی خسرو پرویز در طاق بستان موید و گویای پیشرفت و توسعه ی هنر مجسمه سازی در دوران ساسانیان است.

در این دوره، هنر پیکرتراشی و حجاری ایرانی نه تنها در ایران بلکه در کشورهای همجوار نیز گسترش یافته ، و ممالک زیادی را تحت تاثیر هنر خود قرار داده است.

سرآمد بودن هنرمندان در دوره ساسانیان از روی این آثار و آثار متعدد دیگر این دوره می توان استنباط کرد که هنرمندان و هنرآموزان با فراگ رفتن فنون حجاری ، و پیکر تراشی از سطح دانش و آموزش بسیار عالی هنری بهره مند بوده و شاید گزاف گویی نباشد، اگر گفته شود که استادان و هنرمندان این عصر ساسانی از نظر آموزش هنری و تعلیم و تدریس این هنرها ، سرآمد دیگران بوده اند.

تنوع هنر و پیشرفت آن در این دوره محصول و نتیجه ی سیستم آموزشی پیشرفته ای است که احتیاج و نیاز ، به آموزش مداوم و مستمر در طول زمان داشته و تا عصر حاضر ادامه پیدا کرده است.

کارگاه پیکر تراشی

بد نیست بدانید مرگ تدریجی هنر پیکر تراشی یک هنرمند مجسمه ساز با انتقاد از واردات بی رویه آثار هنری بی کیفیت گفت: تداوم این روند به طور حتم سبب مرگ تدریجی هنر پیکر تراشی در آینده نزدیک خواهد شد.

وی اظهار کرد: قیمت بالای چوب از جمله عواملی است که هنرمندان و علاقه مندان این رشته از هنرهای تجسمی را ، با مشکل مواجه کرده است.

وی گفت: وارد کردن آثار هنری مشابه با کیفیت پایین تر از کشورهای مختلف معضل دیگری است که عرصه ، مجسمه سازی را برای فعالیت هنرمندان داخلی تنگ کرده است.

این هنرمند مجسمه ساز افزود: همچنین متأسفانه احساس می شود که برخی در این رابطه با هنرمندان زیاد ، همکاری نمی کنند که نمایشگاهایی برای علاقه مندان به این هنر برگزار شود.

نو نام در ادامه با بیان اینکه هنر پیکر تراشی، مجسمه سازی یا تندیس گری متشکل از دو تکنیک متفاوت است، که باعث ایجاد تصویرهای متفاوت می شود، اظهار کرد: این هنر دارای دو سبک «رئال یا واقعی» و «انتزاعی» است.

سبک رئال چگونه است؟

وی با بیان اینکه در سبک رئال، اشیا به صورت واقعی و همراه با جزئیات نشان داده می شود، یادآور شد: اما در سبک انتزاعی در واقع یک مفهوم از واقعیت را به تصویر کشیده می شود، و لازم نیست تمام جزئیات نشان داده شود.